

Minnen från robotskjutning i Fårösund

Anders Århammar berättar

Jag tillhörde kustartilleret och valde att utbilda mig till radaroperatör. Vi kom till KA4 i Göteborg för utbildning och på sommaren 1961 for vi några stycken till KA3 i Fårösund på Gotland. Där deltog jag i provskjutning av robotarna CT10 och CT20. Vi höll till på ett skjutfält nordväst om Fårösund. Det låg precis vid stranden. Jag tjänstgjorde vid en rörlig engelsk radarbuss PE07/R tror jag den hette. Vi hade tre stycken sådana radarbussar som skulle följa robotarna när de sköts upp. När vi riktat radarantennen mot roboten så slog vi till automatik följning av roboten och sedan var det bara att kolla att vi hade kontakt med roboten.

CT10-roboten förde ett förskräckligt oväsen med sin pulsmotor. Den var en efterföljare till den tyska V1-bomben från WW2. Roboten sköts upp med en släde laddad med krut, och låg på en lång startramp riktad rakt ut mot Östersjön. Efter start skulle startsläden släppas i sjön och roboten fara vidare. Den styrdes inifrån en central med en stor visare på en karta över området. Det var några fransmän där till hjälp, jag tror styrsystemet för styrning kallades LIRNA. För det mesta fungerade allt bra och robotarna sköts i riktning mot Baltikum för att sen styras tillbaka mot Gotland och bärgas från sjön (tror jag). En gång tappade man kontakten med roboten och den störtade långt ut mot öster. Man skulle sedan försöka bärga den, då hade ryssarna redan plockat upp den (sas det).

En gång skulle vi radarobservatörer skoja lite med styrningscentralen. Vi var ju tre stycken radarstationer som följde roboten och vi slog ifrån våra självsökande radarstationer och centralen som låg intill tappade då kontakten med roboten och sedan var den alltså herrelös!! Efter en stund blev vi nervösa då vi inte kunde hitta roboten på våra radarskärmar. Någon sprang ut för att kolla om man kunde höra den bullrande roboten. Och mycket riktigt, plötsligt skrek någon, roboten kommer över land, stopp stopp vänd ut över havet igen!!. Vad jag kommer ihåg så gick allt lyckligt i alla fall.

Det var fransmän som bistod i styrningscentralen och då jag hade tagit studenten och läst lite franska, så fick jag hjälpa till att översätta ibland. Ibland hände det att startsläden inte släpptes efter start och då störtade ju det hela ganska nära land och kunde senare bärgas.

Senare skulle roboten CT20 provskjutas. Den var reaktionsdriven och hastigheten var mycket större. Vi var tvungna att vara ganska alerta i radarstationerna för att fånga in målet och sedan följa roboten under sin färd. Men då vi var tre radarstationer så var det ju alltid någon som klarade detta. CT20-roboten lät ungefär som ett reoplan, som man sa på den tiden. Nu för tiden heter det ju jetplan. Men reoplan är ju riktigare eftersom roboten drevs av reaktionskraften d. v. s. reoplan.

Det var en fin sommar 1961 och vi tillbringade fritiden med att åka till Fårö och bada vid Sudersand. Vid skjutfältet var det massor med vildkaniner och försökte skjuta kaninerna med våra k-pistar, men utan någon större framgång. Det var nog nära att någon hamnade i finkan för dessa pojksträck, tror jag.

Minnesanteckningar

Anders Århammar

(Jag fick heta Luma då jag låg närmast ljuskontakten för att släcka på kvällarna)